

סיפורת המזעזע של שולמית קליין - האם שישבה

בכלא שלושה חודשים, עקב סירובה לוותר על בנותיה

- ונאלצה לבסוף לאבד אחת מהן

שם, בגרמניה. כשחזרנו מירושלים, מבית המשפט, באה טניה ואמרה לי: „אמא, אני רואה שנורא קשה לך. את רוצה שנדבר על מוניקה, או שאת לא יכולה?“ עד כאן דבריה של שולמית.

„הילדה

מפחדת ממנו“

עוד שולמית מדברת, עומדת טניה הקטנה לידה. כשאמה משתתקת, אור מרת הילדה: „אני רוצה לשלוח למוניקה כמה משחקים שלי. יאני אשלח לה גם את המכתב הזה. ציירתי אותו בשביל אמא כשהיא היתה כבית-הסוהר.“ היא פותחת מעטפה, שולפת מתוכה מכתב בו כתוב: „אמא - שבת שלום.“

שולמית מנשקת את טניה, שולחת אותה עם הסבתא לבית-הילדים לישון. „אינני יודעת מה יהיה איתי, היא ממשיכה לספר. „שלושה ימים אחרי שמוניקה עזבה אותנו, לא יכולתי לאכול. מאז שהכניסו אותי לכלא, רזתי קרוב ל-10 קילו. יש לי עכשיו פחות מהמשישים קילו.“

„אבל זה לא חשוב לי. חשובה לי מוניקה. אני רואה אותה שם בברלין, לבדה בבית. אין מי שיטפל בה. אביה יעזוב אותה בבית וילך עם בחורות. הוא אוהב להשתכר. הילדה מפחדת ממנו.“

„אני מנסה לעבוד כדי לשכוח קצת מה שקרה, אך זה בלתי אפשרי. כשאני עובדת, אינני יודעת מה עושות הידיים שלי. אני בוכה כל הזמן וממשיכה לזכור עם מוניקה, כאילו שהיא נמצאת מולי.“

„אני רואה סכנה רצינית לחייה של מוניקה, כל זמן שהיא נמצאת עם אביה. אני יודעת שהוא בחר את מוניקה, ולקח אותה אליו לגרמניה, מפני שהילדה דומה לי. אני נורא פוחדת שלא יקרה לה דבר מה.“

„כמו מסמרים

במוח“

ה שולמית העצמית מתנפצת, שולמית פורצת בכני מר: „אני אפילו לא אוכל לבקר את מוניקה, אם אבקר בגרמניה, יעצרו אותי בגלל החטיפה. אם אני מצליחה לכמה רגעים להפסיק לחשוב על מוניקה, מתקופות אותי התמונות של בית-הסוהר. ישבתי שלושה חודשים בכלא נוה-התרצה. הייתי יחד עם פרוצות, בעלות עבר סלילי, חשישניקיות. היו שם כל הזמן צעקות נוראות. הצעקות האלה נכנסו למוחי כמו מסמרים, עד שהתמוטטתי, והעבירו אותי לתחנת המשטרה בעפולה, וסידרו לי בית מעצר נפרד. למרות זאת, הייתי מעדיפה

זרועות אמה!

לחזור לכלא, במקום שיקחו ממני את מוניקה.“

נישואין -

בחודש הרביעי

שולמית קליין הפסידה במערכה, אך לא במלחמה. היא מתכוונת להמשיך להיאבק - עד יומה האחרון, אם יהיה צורך, „לא אסכים לחיות בלי מוניקה“

את מוניקה לקיבוצ. גם עורך הדין שלי אורי הופרט, בדעה שיש להמשיך את המאבק. אך אין לי כסף לממן את ההליכים המשפטיים. הקיבוץ עשה הרבה בשבילי, כיסה את ההוצאות. אבל יש גבול לאפשרויות שלו. אני רוצה לפנות לאזרחים ולמוסדות בישראל, שיעזרו לי להמשיך את המאבק המשפטי. אולי להקים קרן, שתעז מוד לרשותו של עויד הופרט, כדי שימשיך בהליכים המשפטיים.

שולמית קליין

בעלה מיהר להתלונן כמשטרה, ובית המשפט המקומי הגרמני הוציא נגד שולמית פקודת-מעצר על חטיפת הילדות. העניין הגיע עד לבית-המשפט העליון בירושלים, וזה ציחה על שולמית להחזיר את בנותיה לגרמניה. שולמית סירבה, הואשמה בבזיון בית-הדין, העדיפה ללכת לכלא.

מזועזעת

וקפואה

ה המושך היה בשבוע שעבר, כשאבי הילדות הסכים לפשרה, לפיה יתחלקו הילדות בין הוריהן, אישר זאת בית-המשפט העליון.

הוא אישר זאת על אף מכתבה של כר-מיה אורין, פסיכולוגית קלינית, שכתבה: „התרשמתי לטובה ממצבה של טליה (טניה), ילדה בריאה בנפשה. לעומת זאת, אחותה הבכירה מרים (מוניקה) גילתה קשיי הסתגלות וקשר תלומי באחות ובאם. תופעה תיה והפרעותיה היו תוצאות מובהקות מנסיבותיה בחיק המשפחה המעורערת בגרמניה. עם היקלטה של המשפחה בקיבוץ, עובדת עם הילדה מחונכת מיוחדת הנמציחה בהדרגתה, ומצבה של הילדה הוטב באופן ניכר. אין ספק, שלטובה בריאותה הנפשית של הילדה רצוי והכרחי לא להפרידה מהמיסגרת - גם המשפחתית וגם החברתית - בה היא חיה כעת. כל עירעור במצבה הנוכחי יכול שוב לערער את מצבה הנפשי.“

למרות זאת, החליט בית-המשפט על הפרדה.

אולם בית-המשפט החליט להשאיר את הילדה האיומה, על איוה ילדה לוותר, בידי האמא האומללה.

שולמית קליין לא היתה מסוגלת לכך. כשתי בנותיה מחבקות בהיסטריה את רגליה, ניצבה האם מזועזעת קפואה ושטרפת דמעות, עד שהאבא בחר בבכורה, לקח אותה עימו בכוח, כשצעקותיה אל אימה פולחות את האויר.

אומרת שולמית קליין, כשהיא מוחה דעתה: „הצעקות של מוניקה לא יתנו לי לישון בשקט אף פעם, עד שלא אחזיר אותה אלי.“

היא קובעת בהחלטיות קרה. יהיה זה המשכו של מאבק הנמשך כבר זמן רב.

„אני עצמי יהודיה“, מספרת שולה. „גם אמי, אורסולה גאולה דוק, היא יהודיה. אמי נולדה למשפחה יהודית רשם רוזנוף, בשלויה. האמא של אמי יפסרה כשאמי נולדה, גורלו של הסבא שלי בכלל לא היה ידוע, ואמי נאספה לביתה של ברטה קרינה, נוצרייה תושבת ברלין, שנישאה ליהודי. בדיוק או נולדה לברטה קרינה נכדה, שמתה מייד עם לידתה. משום כך, רשמו את אמי בתעודת-הלידה שלה על שמה של הנכדה שמתה.“

הופרט

„למרות זאת, ביחוד בהשפעתו של בעלה של ברטה, גודלה אמי כיהודיה, וגם אני - וגם בנותי.“

„התחתנתי עם חילטר קליין כשהייתי בת 15 וחצי בברלין. שלושה חודשים אחרי זה נולדה לנו מוניקה. בהתחלה, האמנתי לו שהוא יהודי. כשגילית שהוא נוצרי, ביקשתי מני ממנו רק דבר אחד: שיכבד את דתי. ניסיתי לתת לילדות חינוך יהודי, וגם לשלוח אותן לבית-כנסת, אבל בעלי מנע זאת ממני, גם בכוח. לא טעם הוא היה מרביץ לי מכות.“

העדיפה

ללכת לכלא

ל כסוף הודעתי לו באופן סופי שלא אגור בגרמניה, ואני רוצה לעלות לארץ. היינו בארץ בביקור ב-1965, ואחר כך, אחרי מלחמת ששת-הימים, ופעם שליית ב-1968. אז באתי לבד, והייתי כאן כחצי שנה, בקיבוץ חצור. בביקור זה החלטתי סופית, יכשורת, הודעתי לחילטר על החלטתי והגשנו בקשת גירושין.“ באוקטובר אותה שנה, נטלה שולמית את שתי בנותיה, וטסה איתן לישראל.

האחיות שהוכרדו

שתי בנותיה של שולמית קליין, מוניקה וטניה, מתנסקות חבוקות בצילום שנעשה לי אחרונה. היחסים המעוררים בין ההורים השפיעו עליהן לרעה - ביחוד על מוניקה, הן בכורה. בית-המשפט אישר את הפשרה, לפיה יחולקו הילדות בין הוריהן, למרות חוות-דעתה של הפסיכולוגית שטיפלה בילדות, אשר קבעה כי הרחקתה של מוניקה מאמה ומסביבתה הנוכחית תפגע בנפשה. כאשר ישבה אס הבנות בבית-הסוהר, על סירובה להחזיר לגרמניה, כתבה מוניקה, בכתבייה הילדותי, מכתב מעוטר בציורים: „לכבוד בית-המשפט בירושלים. אני ואחותי טליה יודעות שיש משפט ושאלא רוצה שניסע לגרמניה. אנחנו חיות בארץ שלנו עם אמא כי אנחנו יהודיות. אנחנו מבקשות שאמא שלנו תחזור אלינו. מרים וטליה.“